

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Če pošli prejemnik valja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik valja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan valja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke valjajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 4.

Namnanila (inserati) se sprejemajo in valja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 297.

V Ljubljani, v ponedeljek 29. decembra 1890.

Letnik XVIII.

Nagovor papeža Leona XIII.

O priliki božičnega čestitanja dne 23. dec. 1890.

Boljšega in lepšega čestitanja bi Nam pač ne bil mogel podati ob sedanjih potrebah kolegij kardinalov, kakor ste to storili velečastni kardinal-dekan. Pritrjujoč mu s prav živim priznanjem tudi Mi dvigamo tople želje proti nebu, da je blagohotno pospešuje in v najširši meri izpolni.

Vendar pa je radost, katero donša svetu krščanskemu povrat svetih dni rojstva božjega Odrašenika, že izza mnogih let zadušena vsled mnogih in bridkih nezd, katere trpi cerkev na svetu, posebno pa še med narodi, ki so iskrenje od nje oblačeni. — Oj, da bi pač nebu bilo všeč, da se vrne s čistim veseljem, ki klije iz onega dokaza ljubezni in izveličanja, tudi tisti vsesplošni mir, ki se je prikazal ob prihodu Izveličarja! Oj, da bi nebo preprečilo sovraštvo in sumničenja proti cerkvi, da bi nehali preganjati jo, pustili jej prosto razkrivati po svetu svojo nadčloveško moč!

Toda tudi med tolikim divjanjem boja ljubi Bog ne zabi tešiti in krepčati onega, ki se zvesto bojuje za svojo reč. — Tudi Mi imamo, navzlic vsem bridkostim sedanjega časa, veliko veselje in tolažbo, videč, kako se katoličani, vžgani od naših besedij in izkušeni vsled vsakdanjih dogodajev, kosajo s silnimi nevarnostmi, kako se odločno nagibljejo na pot, ki jo Mi kažemo.

In v tej zadevi čutimo potrebo vnovič obrniti svoj pogled v Italijo; kajti tu, kjer je središče božje vere, je tudi središče sovraštva in nasprotnih naklepov; in prav to naklada italijanskim katoličanom posebne dolžnosti. — Kam vse to meri, kaj je namen in kaj je pričakovati od takih sovražnikov, to smo ž njihovimi besedami pojasniti v zadnji Svoji okrožnici. Vsak dan donša nov dokaz resničnosti Naših besedij. Vse, karkoli ima značaj katoliški, je obsojeno v prognanstvo, tako da že razglašajo kakor nekaj svetega sovraštvo zoper katoličane, ki so že sedaj nekako dejani v „izvrg“

(posti al baudo), ter jih smatrajo kot najhujše sovražnike Italije. — Torej sovražnik Italije ni oni, ki v sredino naroda posiplje na razne načine brezverstvo ter si prizadeva z bogoskrunsko roko oropati ga neizmernih darov in sadov ljubezni Jezusa Kristusa in njegove cerkve, niti oni, ki uči in razširja med množico krivico; niti oni, ki vzbuja najhujše strasti, ki podira vsakotero oblast; niti oni, ki tira narod po poti, ki vodi brezdvomno v propad, in kdo vé v kako pogubo; — ne, nasprotno, oni je sovražnik Italije, ki na nijeden način, niti v politiki ne napada njene velikosti, pač pa pred vsem hoče ohraniti vero dedov in cerkveno edinost, prvi vir njene sreče, ki želi, da zacveté povsodi svetost šeg in navad, oni, ki hoče jez napraviti razbrzdani samopašnosti, ki se od vseh strani poraja. To so vam sovražniki Italije! —

Nemogoča zdi se taka zmota idej; a vendar jih je toliko, ki tako mislijo, vsak dan se ponavlja tako govoričenje. Čudno je, da razborni Italijani, ki niso opojeni duha brezverskega, vendar izpod krinke politične strasti mirno gledajo osodo naroda, ki je vržen iz ravnotežja v nasprotje s svojimi lepimi tradicijami in s svojo slavno zgodovino. Ne moremo razumeti, da jih je toliko, ki resnično želé srečo in velikost svoje domovine, a ne opazijo, da te blaginje se prav dobro strinjajo s pokorščino do cerkve in do rimskega papeža, in najboljša pot jih doseči je pomirjenje s papežem.

V takih zmotnjavah, ki razdevajo duhove, je naloga katoličanom, da ostanejo trdni v svojih nazorih, in da se nasproti postavijo edini in združeni predznosti brezverstva z vso odločnostjo, katere so zmožni. Tu se ne bojuje zoper pravice katerega-koli: Cerkev pred vsemi jih spoštuje in zapoveduje svojem jih spoštovati. In če se smé kdo pritožiti, je v prvi vrsti cerkev, ki vidi že dolgo časa, kako se v tisoč zadevah omažežujejo in podirajo nazori vere in krščanske vesti. — Dolžnost je torej pravično braniti se in zagovarjati. In zastonj si prizadevajo kaziti značaj tega boja, ter rezati ga na rovaš člove-

ških koristij in političnih namenov. Kakor da bi se ne šlo v prvi vrsti za verske koristi tudi tedaj, ko zahtevamo tudi papežovo neodvisnost v namen neodvisnosti cerkvenega poglavarja in njegove svobode. — Katoličani naj se torej ne dadé vjeti v take zanjke, niti strašiti se grožej. Razborniki porečejo kdaj, da so katoličani bojujoč se za vero in cerkev delali najodličnejše tudi za domovino.

Tem besedam pridevamo najiskrenjejša voščila, da se iz neba razlije polnost božjih milostij, katerih poroštvo bodi apostolski blagoslov, katerega iz vsega srca podelimo vsem in posameznikom svetega kolegija, kakor tudi škofom in prelatom in vsem drugim tu navzočim.

Tovarna za cement v Mojstrani.

Prve dni tekočega meseca smo na drugem mestu poročali, da je meseca aprila 1889 neki Pij Ammann, inženir v Mödlingu pri Dunaji, kupil od dovške (Dovje) občine na Gorenjskem neki svet pri Mojstrani, da tam zgradi tovarno za cement. Dotični sklep občinskega zastopa pa ni bil soglasen, ker za prodajo je od dvanajstih občinskih odborikov glasovalo le devet; dalje je 38 občanov pri deželnem odboru vložilo pritožbo proti prodaji zemljišča, ki je zasebna lastnina 134 posestnikov, vsled česar deželni odbor naposled ni potrdil prodaje. Ker je gospod P. Ammann mej tem zazidal že precej novcev, vložil je tožbo proti onim posestnikom, ki nočejo prodati sveta. Obravnava se je vršila dne 9. t. m. pred okrajnim sodiščem v Kranjski Gori; razsodba nam še ni znana. Ta zadeva je za nas pomenljiva iz mnogih razlogov, katere naj čitatelji blagovolijo sami posneti iz pisem, katera smo si preskrbeli v doslovnih prepisih in ja objavimo brez obširnega komentara, da se izognemo raznoterim neprilikam. Takoj na tem mestu pa moramo omeniti, da so pri prodaji kumovali trije znani gospodje kranjske industrijske družbe. — Kupna pogodba se glasi v prevodu:

LISTEK.

Prepir o Lutrovi smrti.

Spisal Josip Benkovič.

„Notus sum in coelo, in terra et inferno.“ Lutrov izrek.

Ko je leta 1521 Martin Luter na državnem zboru v Worms-u zagovarjal svoj novi uk, izrekel je o njem ponosno Gamalielove besede: „Ako je to delo človeških rok, bode razpadlo, ako pa je božje, bode ostalo.“ Na ta izrek so se sklicevali včasih luteranski apologetje, češ, ne le katoliška vera se je ohranila vsa stoletja do danes, temveč tudi evangelijski nauk dr. Lutra. Ne gledé na politične razmere, v katerih se je širilo krščanstvo v svoji prvotnosti, in v katerih se je širil Lutrov „čisti evangelij“, mora vsak trezen mislec iz njegovega sadu spoznati, da je ta nova vera res le delo človeških rok, izrodek možganov podlega Judeža. V teku 300 let se je izcimilo iz luteranizma nad 200 verskih strank, in mnoge med njimi so zavrgle vso pozitivno vero ter zabredle v najabsurdnejše nauke. A tudi prvotni uk velikega reformatorja se je v tej primeroma zelo kratki dobi popolnoma preživel in opešal tako, da nima več nobene moči. Treba le čitati nekatere luteranske zgodovinarje, kako lepo pišejo o katoli-

čanstvu (n. pr. Böhmer), in jadikujejo nad propastjo „čistega evangelija“; nekateri pa kar naravnost pro- rokujejo konec luteranizma.

In ne brez vzroka! Luteranizem je že toliko zagazil v nevero, da se ne more več izkopati. Skoro vsak pastor na Nemškem uči na propovednici drug nauk, ali se vsaj v tem ali onem verskem členu razlikuje od tovarišev. Ni čuda, da mnogi že tajé sv. Trojico in božanstvo Kristusovo. Tako se luteranizem polagoma levi v racionalizem, in pastori-racionalisti (n. pr. Herder) stojé v največji slavi. Tu menda vlada hvalisana „misel svobodna“, ko ima do malega vsak učenik svojo sekto.

A ni dovolj, da se Lutrova vera ruši sama ob sebi; temeljito zgodovinsko raziskavanje je pokazalo, da je oče Luter — samomorilec. Ta zgodovinski faktum je pač hud udarec po „čistem evangeliju“. O Lutrovem samomoru se je že davno govorilo in pisalo, ne le med katoličani, temveč tudi med protestanti samimi, in uprav od njih je izšla ta žalostna, a resnična vest. Ves luteranski Izrael pa je po konci od novega leta sém, odkar je Pavel Majunke dal na svetlo obširno razpravo o Lutrovi smrti v posebni knjižici.

Ker vém, da mnogim Slovencem, ki se zanimajo za to stvar, ne bode možno čitati o tem vseh

pisov, posnamem tu ob kratkem glavne točke tega prepira.

Luter je bil zadnje dni svojega življenja jako nemiren. Bežal je od soproge Katarine in od svojih treh sinov k grofu Mansfeldu, a tudi tukaj je bil ves potrt in pobit, kakor bi ga preganjal kak sovražni demon. Na večer 17. februarja 1546 se je precéj čez mero najedel in napil. Ko drugo jutro dolgo časa ni prišel iz svoje sobe, pošlje grof slugo k njemu, naj pogleda, je li gospod učenik bolan. Mladenič vstopi v sobo in zagleda Lutra pri postelji obešenega. Ves prestrašen teče nazaj klicat gospodarja, češ, da se je zgodila velika nesreča. Grof prihiti in zagleda grozni prizor; hipoma prebledi, glas mu zastane in ne vé kaj početi. Hitro ukaže slugi, naj položi nesrečnika lepo na mrtvaški oder in raznese novico, da je Luter umrl nagle smrti. Ako zamolči resnico, obljubi mu veliko svoto denarja in visoko čast, sicer pa ga zapodi od hiše. — Za Lutrovo krsto se je širil pri pogrebu tak duh, da ga je spremila do groba cela jata gavranov.

To je Majunke-jevo poročilo o Lutrovi smrti, posneto po starih virih.

O Lutrovem samomoru se je občno govorilo v Wittenbergu že drugi dan po njegovi smrti, in luteranski duhovniki so bili v tako silnem strahu, da

Ker namerava gospod P. Ammann, inženir v Mödlingu pri Dunaji, na gozdnih in pašniških parcelah Mojstrana - Dovje zasledovati rudnine, ki so potrebne za tovarniško podjetje in bi omogočile industrijo v območju občine, zaveže se občina: Da dovoli g. P. Ammannu preiskavanje rudnin na svojem svetu s pogojem, da plača za vsak štirjaški seženj poškodovanega gozda 5 kr., prevzame posekani les za primerno ceno ali pa prepusti občini na razpolaganje.

Ako bodo preiskavanja imela pozitiven uspeh, da bi se v občini tekom 3 let mogla zgraditi tovarna, zaveže se podpisana občina, dotični svet prodati gospodu P. Ammannu po 350 gld. oral in tako pospešiti zgradbo tovarne.

Občinski zastop dovški 15. dne aprila 1889.

J. Šetina, župan.

S. Klančnik, J. Košir, svetovalec.

Dostavek: To izjavo potrjujemo z dostavkom, da v krajih, kjer bi se našel mavec ali se že sedaj dobiva, oral ne bo veljal 350 gld., temveč se bode cena še le tedaj na lici mesta določila.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. decembra.

Notranje dežele.

Mladočehi in nemški konservativci. Liberalno-nemški listi so pred prazniki raztrošili vest, da se pogajajo nemški konservativci z Mladočehi o pogojih složnega postopanja v prihodnjem državnem zboru. Nam se seveda ni zdelo vredno v tem oziru izgubiti kako besedo, ker kakor se ogenj ne druži z vodo, tako se tudi nikoli ne morejo združiti načela, ki jih v političnem življenju zastopajo Mladočehi in nemški konservativci. Nemški konservativni listi sedaj pojasnjujejo, da na tem govorjenju ni nobene besede resnične. Najbrže bi radi liberalce nabujali konservativne volilce zoper njih poslance, zato jih spravljajo v zvezo z brezglavnimi Mladočehi.

Bismarck — Avstrije start prijatelj! Odkar se vrše med Nemčijo in našo državo razgovori zaradi carinsko-trgovinske zveze, imajo listi obeh držav dovolj prilike, da te razprave pojasnjujejo vsaki s svojega stališča. Tudi pozabljeni Bismarck se je izjavil v svojem glasilu „Hamburger Nachrichten“ o tej zadevi, ter pravi, da bi bila vsaka trgovinska polajšava nasproti Avstriji „tribut za politično zvezo“. Mi smo že jasno dokazali, da Avstrija od te trgovinske zveze nima pričakovati nobenega dobička, torej tudi o kakem tributu ne more biti govora. Vidi se pa, kako prijatelji Avstrije da so skrpali sedanjo veljavno politično zvezo Avstrije z Nemško.

Rusini — razdvojeni. Grof Taaffe izvrstno razume politično taktiko, ki velevala: „Divide et impera“. Zatirani narod Rusinov, ki niti jedin ne more uspešno kljubovati svojim nasprotnikom, razcepil se je po posredovanju ces. namestnika v dve stranki, v staro- in mladorusinsko, ki vzdržujeta živahno politično gibanje in prepiranje med narodom. Mladorusini vzlasti nasprotujejo dr. Antoniewicz, ki je napadal znani oklic mladorusinske stranke.

O hrvatsko-srbskem volilnem kompromisu so pisali v zadnjem času dunajski listi. Želeti bi sicer bilo, da bi se bratska naroda združila

vsaj v borbi proti skupnemu italijanskemu nasprotniku; žal, pa moramo reči, da se to ni zgodilo, kakor dokazuje „Katoliška Dalmacija“ in „Narodni list“.

Vodja češkega plemstva odstopil. Knez Karol Schwarzenberg je odložil svoj deželnozbornski mandat vsled vedno rastočih homatij med češkim narodom. Rekel je bajé v svoje opravičenje vodja češkega plemstva, da je vsled visoke starosti utrujen od vzburljivega strankarskega rovanja tembolj, ker se niti na dano besedo ni več zanesti. Z zadujimi besedami je pač mislil na one staročeške poslance, ki se kršijo vsled obravnave za češko-nemško spravo, ki so na Dunaji bili za to, a se sedaj izneverjajo svoji besedi. Pozabiti pa ne smemo, da tudi vlada v tem oziru ni ostala pri svoji besedi, da so torej češki poslanci imeli zopet proste roke za svoje delovanje.

Vnanje države.

Srbija. Brzkone inšpirovani članek „Odjeka“ potrjuje mnenje političnih krogov, da bode srbska vlada storila potrebne korake v vravnovo razmer med stariši srbskega kralja Aleksandra I., med Milanom in kraljico Natalijo.

Črnogora. Ko je došel v Črnogoro kupčijski parnik „Jaroslav“, pozdravil ga je črnogorski uradni list „Glas Črnogorca“ tako-le: „Pozdravljamo prvi črnogorski trgovinski parnik, ki je priplul iz velikega ruskega pristanišča v Črnogoro; pozdravljamo veliko-dušno carjevo darilo. Dal Bog, da bi ladija označevala boljšo bodočnost in zmirom živahnjšo vzajemnost slovansko. Blagoslov, katerega bo prinašala deželi, naj bi utrjeval prijateljstvo med velikim ruskim carstvom in med malo, a vendar zmirom zvesto in junaško Črnogoro!“ — Guverner skaderski je prišel na povelje turške vlade v malisorske pokrajine ob črnogorski meji. Kakor se govori, bode preiskaval zadnji prepir med Melisorei in Črnogorci, o katerem smo o svojem času na tem mestu poročali.

Italija. „Agenzia Stefani“ poroča iz Masaue dne 24. t. m.: Guverner je dobil večeraj pismo od kralja Menelika, v katerem izraža upanje, da se prijateljstvo med Italijo in Etiopijo vedno bolj utrjuje in da bodo ostale razmere med masauskimi oblastvi in etiopskim načelnikom v Tigru zmirom dobre. Guverner je odgovoril Meneliku, da goji sam isto upanje. — V Milanu so mej delavci, ki so brez vsacega zaslužka, veliki nemiri. Pred društveno hišo tamošnjih zidarjev so bili javni izgredi. Delavce hujskajo neki tuji agitatorji. Do 180 najhujših rogoviležev so deli pod ključ.

Francija. Policijsko sodišče je obsodilo Labruyera na 13 mesecev, ženo Duc-Querey na dva meseca in Gregoire in contumaciam na osem mesecev zapora. — „Eclair“ objavlja pogovor s polkovnikom Pepovom, načelnikom ruske tajne policije. Pepov je rekel, da je bil general Seliverstov po nedolžnem umorjen. Vsaka država bi Padlevskega iztirala preko mej izvzemši Bolgarijo, kjer Stambulov nihiliste še varuje in njihovo delovanje pospešuje. Anglija bi rada vzbudila nemire na Poljskem in v Kavkazu, a njeno prizadevanje je zaman. Brzkone je pobegnil Padlevski zdaj v Bolgarijo. „Figaro“ pa meni, da jo je imenovan morilec ruskega generala popihal v Afriko. Vsekako bo pa tudi njega samega zadela pravična kazen. — Šah perzijski se je nedavno Franciji posebno naklonjenega skazal. Podaril jej je namreč veliko zemljišče, kjer bo zgradila francoska vlada palačo za svoje zastopnike.

Anglija. V Angležih so se zopet pričeli nemiri med delavci. V Glasgovu je bilo dne 25. t. m. mnogo shodov štrajkujočih delavcev, na katerih so sklenili, da ne bodo delali v prihodnje dlje, kakor po deset ur na dan. Mnogo tovarn neki stoji, ker jim je pošel premog. — V Kilkennyji pri volitvi

propali parnelloveci bi radi to volitev ovrgli. Tako ugovarja parnellovec Scully izidu imenovane volitve, ker je duhovništvo agitovalo za Hennessyja. Brzkone bo pa ta ugovor popolnoma brezuspešen, zakaj angleška vlada ne krati več tako pravic katoliških duhovnikov, kakor njega dni. Kaj pa, če bi bilo duhovništvo zanj glasovalo, ali bi mu bil tudi tedaj odrekel volilno pravico? Odgovor na to vprašanje ni težak.

Portugal. Evropske države so odgovorile na portugalsko noto z ozirom na agitacijo v Južni Afriki, izrazile svojo naklonjenost za Portugal in mu svetovale, naj se varuje boja z Angleži.

Belgija. Kakor se poroča iz Bruselja 26. t. m., sklenil je progresivistični kongres sprejeti točko o splošni volilni pravici v svoj program.

Izvirni dopisi.

Izpod Holmca, 23. decembra. (Kamniška železnica.)* Minoli četrtek je bil, kakor ste sporočili, tehniško policijski ogled kamniške železnice in — post tol discrimina rerum — bode dne 27. t. m. otvorjena brez vse slovesnosti.

Kdo je pa kriv, da se je delo tako zavleklo? Tukaj pravi vsakdo, da podjetnik. Prvič se je pomladi pozno delati začelo in drugič se je prepčasi delalo. Prvega morebiti ni bil podjetnik kriv, drugega pa gotovo, ker je tako malo delavcev imel. Od Črnuč do Kamnika so bila 4 kardela, na Črnučah so bili menda kaznjenci z Grada, v Domžalah vojaki, pri Holmci kaznjenci iz prisilne delavnice in pri Kamniku nekaj domačinov. Prisiljenci so delali do Velikega Šmarna, potem pa so bili poklicani domov, ker so preveč uhajali; tako jih je menda en dan 7 ušlo. Vojaki so pokladali potem prage in šine. Zakaj pa ni delalo več delavcev, saj je bilo od družbe bajé naročeno podjetniku, da mora 200 delavcev imeti, in zakaj niso delali domačini, ker jih je vendar povsod dovolj? Pravijo zato, ker so jim v začetku premalo plačo dajali, samo po 60 kr. Se vé, da je to premalo, saj ima vsak dninar po 40—50 kr. na dan ob dobri hrani in pijači. Ker so jih tedaj tako slabo plačevali in še to malo plačo vsakih 14 dni dajali, zatorej večinoma niso hoteli prijeti za delo, le kaki pohajati, katerih kmetije niso hoteli, so hodili na delo, pa tako delali, da so se le gibali. Se le ko so prisiljenci odšli, poprijeli so se tudi domačini, ko so jim plačilo na 70 do 80 kr. povišali.

V jeseni je bilo res lepo vreme do novembra, takrat bi se bilo lahko dodelalo; toda niso hoteli veliko delavcev, ki so se jim vedno ponujali. Rekli so: bomo lahko do zime dodelali. Menda so mislili gospodje, da bo zmiraj tako suho in toplo vreme; pa zmotili so se, ker prišla sta sneg in mraz, ki delo ovirata. Pa vendar niso nič delati prenehali, ker delali so in delajo še v vsakem vremenu, v mrazu in snegu. Koliko mraza pretrpijo, je lahko misliti, ker toplomer kaže zjutraj po 10 stopinj mraza in po dnevu tudi ni veliko bolje. Še minoli mesec so se iz delavcev norčevali, ker so jih za nekaj dni ali jeden teden sprejeli, potem pa odslovili. Pa ko bi delali samo v delavnik, naj bi bilo, toda

* Dopis smo primerno okrajšali, da se izognemo raznim popravkom. Op. vred.

ne bi se razširila žalostna resnica o njih očaku, da so priredili v to svrhu molitve. Tudi iz mrtvaškega govora, katerega je govoril na Lutrovem grobu Coelius, moremo sklepati, da umrlega smrt ni bila naravna.

Mnogi spisi i katoliških i luteranskih pisateljev očitno pričajo, da se je Luter sam obesil.

Leta 1593 je pisal o tem oratorijaneec Tomaž Bozius, in sicer tako priprosto in hladnokrvno, kakor bi bila stvar občno znana. Med reformatorji, ki so žalostno končali svoje življenje, n. pr. Calvin, Zwingli, Bucer, Oecolampadius i. dr., omenja Lutra, „da se je sam pri postelji obesil, ko je prejšnji večer ne navadno veliko pil in jedel.“ Bozius piše o tem tako, kakor bi bila ta novost o Lutru jednako znana med čitatelji, kakor je očiten grozen konec drugih njegovih sovrstnikov. To poročilo, pravi, je povedal bivši Lutrov sluga, ki je to sam videl in se pozneje vrnil v katoliško cerkev.

Kmalu potem so pisali o tem dogodku H. Sedulius, J. Haren, L. Surius in Claudius de Sanctes. Kardinala Hosius (ki je pisal o tem že pred Bozius-om) in Bellarmin pravita: „Lutherus per diabolum extinctus est“. Te besede nam najbolj pojasni pismo Lutrovo, katero je pisal l. 1542. Ant. Lauterbachu. V njem razodevlje prijatelju, kako

zeló ga je prestrašila novica o onih treh možeh, ki so se sami obesili. Piše namreč med drugim: „Diese sind wahrlich die Vorboten der herannahenden Strafgerichte Gottes über uns undankbare Verächter, da Satan mitten in unserer Gemeinde solche Gräuelt verübet. Was für ein Ende wartet derer, die dem Evangelium nicht glauben? Dergleichen Beispiele sind dem Volke vorzulegen, damit sie lernen Gott fürchten und Satans Macht nicht mit solcher Sorglosigkeit verachten. Er ist der Fürst der Welt, der höhnend uns vorspiegelt, diese Männer hätten sich selbst erhängt, da doch er sie erwürgte, indem er sie in der Täuscherei ihrer heissentflammten Phantasie glauben machte, sie hätten sich selbst erdrosselt.“ Kako drugače moremo pri tej Lutrovi razlagi trojnega samomora tolmačiti poročilo Hosija, Bellarmina in drugih? samo le: „Lutherus per diabolum extinctus est — sed per medium manuum ipsius Lutheri“.

Tridesetletna vojska in druge državne zmede so provzročile, da se je v 17. veku o Lutrovi smrti le malo govorilo, še manj pisalo. Še-le l. 1716. je pisal zopet o tem jezuit Krause v Pragi v svoji knjigi „Conrad redivivus“.

Potem so katoličani molčali o tej stvari do najnovejših časov. Stroga tedanja cenzura je take

spise prepovedovala, vrhu tega je imela doba jožefincev in febronijancev vse drug smoter, nego preiskavanje takih vprašanj.

Ko so l. 1883. praznovali luterani štiristoletnico rojstva svojega reformatorja, izdal je neki Gottlieb knjigo z naslovom „Briefe aus Hamburg“. V njej je zopet omenil vest o Lutrovem samomoru, a dotaknil se je stvari le mimogrede in se nejasno izrekel o njej. Zato ni vzbudila ta notica nikake polemike.

Prepir o Lutrovi smrti je prišel zopet na dan l. 1885. Neko nedeljo je namreč pridigoval pastor Terlinden v Duisburgu in med drugimi običajnimi napadi na katoliško cerkev samoglavno trdil, da je kapucin Quiroga, izpovednik španske infantinje in soproge kralja Ferdinanda III., potrdil sklep nekega zlodejca, da umori švedskega kralja Gustava Adolfa za 30.000 zlatov. Katoliška „Duisburger Volkszeitung“ je na to odgovorila: Dass Solches den Katholiken keineswegs gefällt, empfindet der Herr Pastor vielleicht einigermaßen, wenn wir in Folge dieser Provocation einer wohl mehr beglaubigten Erzählung Erwähnung thun, wonach Luther nicht eines natürlichen Todes gestorben sei, sondern sich selbst erhängt habe.“

Kmalu potem (6. novembra 1885. št. 254) je

silije jih delati ob nedeljah. Kateraga v nedeljo ni, potem ga v ponedeljek tudi nočejo, češ, kdor noče delati v nedeljo, tudi v delavnik ne bo. Ali ni to ostre graje vredno, ko siliijo ljudi delati v nedeljo, v delavnik jih pa ne marajo več? Ali ne velja nova postava o nedeljskem praznovanju tudi za železniške delavce?

Izgovarjajo se: sila je, morate delati. Ali niso tega vedeli v jeseni, da bo prišla zima, in naj bi bili vzeli več delavcev, ali pa naj jih vzamejo vsaj zdaj v delavnik, da bodo imeli v praznik počitek in lahko svoje krščanske dolžnosti izvršili? Železnično oboje je prišlo že pred mesecem dni in čaka, kdaj se bo vožnja začela. Pa kakor se pogovarjajo lesni trgovci in mlinarji, na katerih prevoz se je največ računilo, da ne bodo blaga na železnico oddajali, ker so previsoke tarife nastavili. Od vagona s postaje Jarše bo menda plačati voznine v Ljubljano 14 ali 16 gld. Za to voznino pa toliko blaga lahko oddajejo voznikom, ki blago na mestu naložijo in ga zopet na mesto postavijo, tako da ne bo treba še posebej plačevati vožnje na in z železnice.

Pritožiti bi se še morali zaradi postajališča v Holmci. V začetku je bilo določeno, da bo tukaj postaja, ker je sredi proge med Domžalami in Kamnikom in ker gré tukaj skozi cesta iz Mengša čez Bistrico v Radomlje, Rovo itd. in je tukaj tudi veliko lesnih trgovcev. Ali postajo so postavili v Jarše, prav za prav v Preserje. Postaja je na preserskem svetu občine Holmec, pa čujte: ne imenuje se Preserje, ampak Mengeš-Jarše. Mengeš menda zaradi tega, da so Mengšane nekoliko odškodovali. Mengšani, zakaj ste se je pa v začetku branili, ko vam je bila na ponudbo? Jarše pa se imenuje zaradi mlina v Jaršah. Ko je temu holmsko županstvo ugovarjalo pri komisiji, je neki višji gospod odgovoril: „Ako imam jaz sinka, naj mu bo ime Jožek ali Jakec, da je le priden“. Ker se je tako postaja iz Holmea v Preserje prestavila, zato se je prosilo, da bi bilo tukaj vsaj postajališče, katero je bilo sicer dovoljeno, pa s tem pogojem, da prevzame občina dotične troške za stavbo, ki so bili takrat proračunjeni na 150 gld., potem pa zviškani na 300 gld. Pa kaj se je postavilo za plačanih 300 gld.? Na pol zidana in lesena koliba okoli 3 metre dolga in 2 metra široka, podobna kakemu uljaku, pa brez tlaka, brez oken in vrat, tako, da je rekel nadzornik Rudolfove železnice pri ogledu: „To ni za ljudi, ampak za kure. Pa to je še najbolj smešno, ker ima vhod in odprtine za okna, vrat in oken pa vendar ne. Za 100 gld. bi se dalo kaj boljšega narediti. Niti v dežji, niti v snegu ne bo mogel nihče notri čakati. Ako se ne popravi, potem se bo morala občina proti temu pritožiti. Pod holmski.

Z Viča, 26. decembra. Dolgo smo odlašali v naši občini, predno smo osnovali potrebno in koristno čitalnico. Spoznamo pa še-le zdaj, kako nam je bila potrebna, ko vidimo, kako ista čvrsto in resno napreduje. Pretekli so še-le štirje meseci, odkar se je sestavil osnovalni odbor, in precej takrat pokazalo se je pravo zanimanje, ker oglasilo se je v osmih dnevih nad petdeset udov in danes jih šteje že 133. Društveniki imajo na razpolaganje 13 časnikov in mnogo podučljivih knjig, katere jako

„Duisb. Volkszeitung“ stvar obširneje pojasnila in utemeljila. Terlinden se je oglašil v luteranskem časniku in skušal ovreči ono trditev. Toda tej in oni stranki je nedostajalo potrebnih dotičnih virov, da bi dovolj temeljito postopala drug proti drugemu. „Duisb. Volkszeitung“ se je sklicevala na „star, na pol trhel kodeks, dozdevno iz 16. veka, čigar pisatelj pravi, da je njegov popis Lutrove smrti iz spisov kardinala Hosija, Harena, Surijsa, Sedulija, Tom. Bozija in drugih“. A teh virov samih pisatelj ni mogel dobiti.

Nekaj mesecev potem izda Terlinden knjižico „Luthers Tod. Ein Schutz- und Trutzwort wider seine Verlästerer, von H. Terlinden. Duisburg. 1886“. V njej pravi, da je vprašal štiri vseučiliške profesorje, tri luteranske in jednega katoliškega, ki poučujejo cerkveno zgodovino, ter jednega državnega arhivarja, ki se bavi vzlasti z reformacijsko zgodovino, kaj menijo o onih virih, katere je navedla „Duisb. Volkszeitung“, a vsi so rekli, da so jim ta dela popolnoma neznana. Na to imenovani pastor še nekoliko podraži katoličane, za nasprotno dokaze pa mu ni mar in jih tudi ni prinesel, niti jednega, pač pa toliko več natolcevanja in sumničenja. (Konec sledi.)

pridno beró tudi doma. Pred enim mesecem pričel se je tudi pevski zbor vaditi pod vrlim vodstvom g. Stamcarja. Zbor se je že toliko izvežbal v tem kratkem času, da je oba božična praznika javno nastopil pri božjih službah na koru naše cerkve. Pokazal je tedaj, da ima izvrstno ubrane glasove in smemo pričakovati dobrega vspeha tudi v petji. Bog daj, da bi društvo tako čvrsto in resno tudi v bodoče delovalo, kakor je pričelo, članom v korist.

Iz Rima, 24. decembra. Navada je, da se pred božičnimi prazniki pokloni kolegij kardinalov, kateremu se pridružijo tudi drugi v Rimu živeči škofje in prelati, svetemu Očetu. Tako se je zgodilo tudi včeraj okoli poldne. Sešlo se je v Vatikanu toliko visokih cerkvenih dostojanstvenikov, da so prestolno sobano popolnoma napolnili. Imenom navzočih spregovoril je kardinal-dekan Monaco-la-Valetta iskreno čestitko svetemu Očetu, v kateri je povdarjal popolno udanost do svete stolice in zagotavljal, da se hoče kolegij vsegdar ravnati po vodilih, katere Petrov naslednik tako pogosto v okrožnicah podaje, in je osobito zadnjič v pismu do italijanskih škofov tako določeno označil pot, po kateri je hoditi v slavo cerkve in blagor naroda.

Papež je odgovoril v prekrasnih besedah ž njemu lastno živahnostjo na to čestitko v daljšem nagovoru, kateri je vreden, da ga natisnete v „Slovenec“, ker se mutatis mutandis more obračati tudi prav primerno na naše slovenske razmere. Pošljem vam ga torej v prevodu v blagovoljno porabo.

Časniki so zopet zadnjič zagnali krik o bolezni svetega Očeta, kateri se pa kakor tolikrat poprej tudi sedaj ni obistinil. Res, da ga je mučilo nekaj dnij tega meseca prehlajenje, toda kakor razvidite iz današnjega dopisa, ni bilo nikake nevarnosti. Seveda osemdesetletnemu starčku mokrotna zima, kakor je letošnja rimska, ne more ugajati. In le čuditi se moramo, da se papež v teh razmerah dobro počuti.

P. H. Denifle, dominikanec in podarhivar vatikanskega arhiva, postal je pravi ud akademije vednosti v Berlinu. Take časti menda ondi že dolgo ali pa nikoli še ni dobil duhovnik. Le izredni zmožnosti omenjenega gospoda je torej pripisovati, da so inoverni Nemci vzeli v svojo družbo — meniha.

Vincencijeve družbe konferencija, ki ima svoj sedež v Animi, je sklenila napraviti veselje božično vsem otrokom podpiranih družin. Prihodnjo nedeljo bodo torej prišli otroci k božičnici v prostore „bralnega društva“ ter bodo obdarovani z obleko in drugimi darovi.

Še nekaj. Naša sicer ne preveč živahna ulica je danes celi dan polna življenja. Kmalu jutraj, ko se je zdanilo, opozoril me je nenavadni vrišč, da odprem okno. Kaj vidim? Polna ulica raznih tudi najzlahtnejših rib. In pa kako čudno živahno ti ljudje prodajejo! To vam kličejo, vabijo, kriče, hvallijo in ne vem kaj še vse delajo, da bi privabili kupovalcev. Ménil sem, da bo to minolo proti poldnevu. Ne, popoldne je še-le nastal pravi ribji trg. In res se je sešlo mnogo ljudstva. Tedaj se mi je začelo to čudno zdeti. Poprašam torej prijatelja, ki Rim dobro pozna, kaj je vzrok današnji ribji trgovini. On mi pojasni. Rimljani namreč družinsko življenje, domači krog, mnogo cenijo. In na sveti večer se v družini zberejo domači, ob kateri priliki jim gospodinja postreže z dobrimi ribami. In menda bo že tako tudi danes, kajti trda noč je že in na osem gré, in ribjega trga še ni konec. S pravo italijansko živahnostjo se še ponujajo in kupujejo ribe pod mojim oknom. Sedaj seveda se daje tudi „grande ribasso“ — dober kup. Kaj hočemo! Altri paesi, altri costumi. — Vsem zdravo in veselo novo leto!

Dnevne novice.

(Afrikanska misijonarja.) P. Ksaver Geyer in zamorski duhovnik P. Daniel Sorur Pharim Den bodeta predavala jutri zvečer ob 6. in ne ob 7. uri v hiši katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Poljskih ulicah št. 10. Vstopnice po 60 in 40 kr. se dobivajo v „Katoliški Bukvarni“ in zvečer pri blagajnici.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega v torek 30. dan decembra letos ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Oznaniła predsedstva. 2. Imenovanje člana za volitveni komisijon dopolnilnim volitvam trgovinske in obrtne zbornice kranjske. 3. Vodovodnega direktorija poročilo: a) o prošnji Alojzije-viškega vodstva za znižanje cene vodi iz mestnega

vodovoda; b) o prošnji Alojzija Korsike, da mestna občina napravi na svoje stroške vodovodno zvezo od glavne cestne cevi do njegove hiše na Vrtači; c) o hišnega gospodarja Gustava Štedrega prizivu proti plačilnemu nalogu gledé vodovodne naklade; d) o navodilu za vodovodno knjigovodstvo. 4. Policijskega odseka poročilo: a) o reorganizaciji mestnega redarstva; b) o računih za zdravila mestnim ubogim nabavljena 1889. leta. 5. Poročilo odseka za olepšavo mesta: a) o nasvetu, da je zasuti stari ribnjak pri gradu Podturnom; b) o preložitvi tržaške ceste. 6. Občinskega svetovaleca Antona Kleina samostalni predlog o redu za skladišča drv.

(Nagla smrt.) Včerašnjega pogreba rajne gđe. Antonije Kušar hotela se je vdeležiti tudi hišna posestnica gđe. M. Pavlin. Ko se hoče uvrstiti med pogrebce, omahne in se zgrudi na tla. Prenesó jo v stražnico bližnje mestne biše, kjer jej urno poklicani duhovnik v naglici podeli zakrament svetega poslednjega olja; mestni zdravnik pa, ki je bil tudi brzo na mestu, le konstatuje, da je umrla za srčno kapjo.

(Župnikom za Št. Vid) nad Ljubljano prezen-toval je preč. stolni kapitel ljubljanski č. g. Gregorija Maloverha, dosedanjega župnika v Stranjah pri Kamniku.

(Umrl) je v Neapolji dné 27. decembra sloveči starinoslovec Henrik Schliemann, star 68 let. Ime njegovo postalo je imenitno vzlasti po njegovem srečnem izkopavanju dragocenih starin na kraji nekdanje Troje, v Itaki in Miken.

(Božičnica v Lichtenthurnovi dekliski sirotišnici) se je včeraj ob 5. popoldne prav lepo in spodbudno izvršila. Živa podoba pred jasicami začetkom predstave je provzročila v pričujočih primerni božični razpoložaj. Za tem so gojenke-sirote prav dobro slovensko (Sirotišnica) in nemško (der Christabend) deklamovale ter predstavljale eno slovensko ter eno nemško igro, ki ste bili obe prav primerni. V slovenski se je poskušala in nazadnje poplačala otroška ljubezen revne sirote; v nemški pa smo gledali npravni boj in konečno zmago mladega puščavnika, ki premaga z božjo pomočjo in pod Marijinim varstvom v veri, upanji in ljubezni vse skušnjave sveta! Vse točke je uvajalo lepo petje mladih, dobro izurjenih grl pod požrtvovalnim vodstvom g. vodje L. Belarja. Božičnice se je vdeležil g. deželni predsednik baron Winkler s preblago gospo soprogo, ki sta po končanem vsporodu razdelila otrokom-sirotam božične darove; dalje gospodje kanoniki pl. Pauker, Zamejic in Flis, vladni svetnik dr. Valenta, vodja T. Zupan, župnik Malenšek, voditelj Andrej Žumer, mnogo plemenitih gospej in gospic in družega izbranega občinstva, da je bila dvorana natlačeno polna. — Prihodnja predstava v tem zavodu bode na novega leta dan ob 5. zvečer.

(Popravek.) Po pomoti je bilo v zadnji številki poročano, da je pevski zbor čitalnice poklonil g. Antonu Foersterju srebrn pokal in adresu, kar pa je storil pevski zbor tukajšnje stolne cerkve.

(Imenovanja.) Okrajni sodnik Jos. Milovčič je premeščen iz Cerknega v Tolmin; na njegovo mesto pride Aleks. pl. Lindemann, doslej pristav v Gorici. Ravnateljem pomožnih uradov pri nadsodišču v Trstu je imenovan Fel. Bognolo, ravnateljem pomožnih uradov za trgovsko in pomorsko sodišče v Trstu Jos. Renčel, pristavom pomožnih uradov pri nadsodišču pa A. Koren. — Poveljnik baterijske divizije št. 5 v Ljubljani, podpolkovnik Viljem Haarmann, je imenovan polkovnikom.

(V tukajšnjem frančiškanskem samostanu) je danes malo pred poldnem umrl P. Amat Korosak, bogoslovec tretjega leta, rojen 22. jun. 1866 pri sv. Juriju na Štajarskem, v red stopil 29. septembra 1885, v mašnika posvečen 18. oktobra 1889. Prišel je v jeseni iz Gorice v Ljubljano, da bi v tukajšnjem semenišču nadaljeval svoje študije, a bo-lezen ga je ovirala, da niti enkrat ni stopil čez semeniški prag. Kakor je to žalostno za mladega, nadpolnega bogoslovca, vendar pokojnik ni tožil zaradi bolezni, marveč vdan v voljo božjo je prenašal vse muke in se prav krščansko pripravljal na smrt, katere se ni strašil, marveč imenoval rešiteljico, rekoč: Mori mihi lucrum. Smrt njegova je bila v resnici spodbundna. Včeraj je sam rekel: „Jutri bodem umrl“ in danes, ko je bila enajsta ura, dejal je: „To je moja zadnja ura.“ Bil je resnobelega značaja, goreč in pobožen redovnik. Pogreb bo menda v sredo popoldne. N. v. m. p.

(Kdo je nestrpen?) V št. 292. dne 20. dec. je pisal naš poročevalec iz državnega zbora: „Med danes izročeni peticijami je bila tudi prošnja tržaških okoličanskih posestnikov in prebivalcev za stran vravnave vžitinskega davka za Trst in okolico. Po nasvetu poslanca Nabrgoja bila je ta od 1453 občanov podpisana peticija pridejana stenografičnemu zapisniku. V „Edinosti“ je bila že pred kakimi 10 dnevi objavljena menda zaradi tega, ker se je od neke strani ljudstvo bojda strašilo, da ne bo nič in da naj v nemar pusti vso to reč. Italijanska stranka je bila v tej zadevi marljivejša in je enako peticijo izročila zbornici že 12. t. m., ne da bi jo bila prej razglašala v svojih listih, predno je bila natisnena v stenografičnem zapisniku.“ — Na te povsem mirne besede našega poročevalca, ki niti sanjal ni o kakem lovu na naročnike, pisala je predzadnja „Edinost“ nastopno: „Fleisszettell“, kojega je napisal državnozbornski poročevalec ljubljanskega „Slovenca“ „pridnosti“ naše italijanske stranke, je po našem prepričanju — in mi vender poznamo tukajšnje razmere — povsem nezaslužen. Temu se ni potreba čisto nič čuditi, ako so nas Italijani s svojo peticijo prehiteli, ali prioriteto je vsekako prisoditi naši peticiji. Ali kako smo postopali mi, in kako so postopali oni! Mi smo postopali pošteno, oni pa ne. Naših 1453 podpisov so pristni in resnični od prvega do zadnjega, dočim po vestnem računanju naših zaupnih mož, ni italijanske peticije resnično podpisalo niti 150 okoličanov. Ako „Slovenec“ taka pridnost ugaja, slobodno mu. Konkluzijo, izvirajočo iz te istine, naj si pa blagohotno sestavi „Slovenec“ sam. Ko so doznali, da se podpisuje naša peticija — in doznali so, predno je bila objavljena v „Edinosti“ — zveržili so v naglici nek spis, ki se po svoji vrednosti niti približno ne dá primerjati naši peticiji in kojega celó razumni Italijani, bivajoči v okolici niso hoteli podpisati (lahko bi naveli posamične slučaje), ter potem zagnali svoje magistratne slugе po okolici, da bi nabirali podpise. Mi pa nimamo vsega magistratovega aparata na razpolago; pri nas morajo národno delo vršiti rodoljubi sami. In ako ne bi bile nekaterim ljubljanskim gospodom naše razmere do cela terra incognita, bi morali poznati mučen naš položaj, ko se nam je boriti s skoraj neverjetno nezaupljivostjo po italijanskih agitatorjih zbegane našega ljudstva. In ljudstvo je bilo v tem slučaju še posebno zbegano, ker sti krožili dve peticiji v tej zadevi. Dvema našima nabiralcema podpisov ljudstvo samo zato ni zaupalo, ker njuni imeni nisti bili prijavljeni v „Edinosti“. Zaupni možje so nas sami prosili, da prijavimo peticijo v listu, da se jim tako delo olehča. Sedaj pa sodi svet, smo li res nepremišljeno ravnali! — Da bi gospodje v Ljub-

ljani vedeli, koliko truda, pisarij in potov je povzročila ta peticija posamičnim rodoljubom — in mej temi so bili tudi gospodje pri „Edinosti“, s katerimi slovi se nas kaj rado označuje — bili bi s svojimi sodbami in obsojanji bolj previdni. Pri „Slovencu“ je že stara tradicija — te svoboščine bi mu ne hoteli kratiti — da proti koncu leta vrže par polen pod noge onim listom, koji mu ne ugajajo, ali da se bode poprijel te povsem neprikladne prilike, ko gre za vitalne interese naših slovenskih okoličanov, ne bi bili pričakovali“. Sedaj naj čitatelji nepristranski sodijo, kdo meče polena pod noge in hodi na lov za naročniki. Mi na tako abotna sumničenja nimamo družega odgovora, kakor Boecijev: Si tacuisses . . .

Raznoterosti.

— Drage gosli. Budimpeštanski tovarnar instrumentov Sternberg je kupil pri neki dražbi v Parizu Stradivarius gosli za 30 250 frankov ter jih prodal te dni italijanskemu vojvodi v Parizu Camperforinu za 40 000 frankov.

— Milijonarka v samostanu. Iz Novega Jorka se poroča: Malokdaj se je še pripetilo, da bi bila milijonarka stopila v samostan. V kapelici usmiljenih sester v Pittsburgu bo preoblečena gospodičina Kate Drexel, ali sestra Katarina, kakor se bo zdaj imenovala, ter ob jednem izročila svoje premoženje v znesku sedmih milijonov novemu redu sester najsvetejšega zakramenta. Namen novega reda je izboljšanje stanja Indijancev.

Telegrami.

Gradec, 28. decembra. Financovanje železnice Celje-Velenje se bo izvršilo iz zaklada štajarskih železnic. Progo bodeta zgradila Klemensievič in Lapp do srede novembra 1891. l.

Dunaj, 29. decembra. Danes sta po navadnem obredu v dvorni palači prisegla Szögyeny kot minister in Orezy kot ogrski najvišji komornik. Po prisegi je sprejel cesar oba v avdijenci. Opoldne bo prevzel Szögyeny ministerstvo. Popoldne odpotujejo Szapary, Fejervary, Szilagy in Szögyeny v Požun, kjer bodo jutri otvorili most.

Rim, 28. decembra. Danes popoldne sta podpisala ministerski predsednik Crispi in avstrijsko-ogrski poslanik baron Bruck izjavo, ki podaljša pravico odpovedi med Avstrijo in Italijo obstoječe kupčijske pogodbe za eno leto.

Pariz, 29. decembra. Kakor se uradno poroča, rekel je Freycinet na včerajšnjem shodu volilcev za senat z ozirom na vojaško vprašanje, da še ni prišla ura, ko bo pravica nerazdeljena vladala, četudi si mirovna zveza za to prizadeva. Moč bo vedno naj-

višji razsojevalec med narodi. Francija mora biti zmirom v takem položaji, da bode od svojih sosedov zahtevala spoštovanje.

Carji Grad, 28. decembra. Nasproti poročilom, da namerava sultan odtegniti krščanskim podložnikom naklonjene privilegije, zagotavljajo uradni krogi, da je vse to gola in hudobna izmišljotina.

Nikaragua, 28. decembra. Predsednik republike Nikaragua, dr. Sacazo, je izročil vlado Ignacijo Charezu.

Umrli so:

23. decembra. Rozalija Rabuda, usmiljena sestra, 27 let, Kravja dolina 11, jetika.

24. decembra. Henrik Brilli, knjigovodja, 66 let, Dunajska cesta 29, vnetica rebrne mreže. — Franc Sertič, umirovljeni okrožni komisar, 76 let, Poljanska cesta 12, kap.

26. decembra. Antonija Kušar, zasebnica, 46 let, Frano Jožefa cesta 7, srčna kap.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
27	7. u. zjut. 744.4	-4.0	sl. svzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop. 744.3	-4.0	"	"	
	9. u. zveč. 745.9	-7.0	"	"	
28	7. u. zjut. 744.6	-8.2	sl. svzh.	jasno	0.00
	2. u. pop. 744.4	-7.0	"	"	
	9. u. zveč. 745.7	-14.6	"	"	

Srednja temperatura obeh dni -5.0°, in -9.9°, za 2.2° in 7.0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	90	gl.	10	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	90	"	15	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106	"	80	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	05	"
Akcije avstr.-ogerske banke	988	"	—	"
Kreditne akcije	306	"	75	"
London	113	"	90	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleon	9	"	03	"
Cesarski cekini	5	"	42	"
Nemške marke	56	"	—	"

Tržne cene v Ljubljani

dne 27. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hkti.	6 83	Špeh povejen, kgr.	— 66
Rež,	5 20	Surovo maslo,	— 74
Ječmen,	5 36	Jajce, jedno	— 3 ⁵
Oves,	3 25	Mleko, liter	— 10
Ajda,	5 20	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso,	4 71	Telečje	— 58
Koruza,	5 20	Svinjsko	— 56
Krompir,	2 41	Koštrunovo	— 36
Leča,	12	Pišanec	— 45
Grah,	14	Golob	— 17
Pižol,	8	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	— 90	Slama,	1 78
Mast,	— 66	Drva trda, 4 □ mtr.	6 80
Špeh svež,	— 54	" mehka, "	4 40

St. 24696.

Razglas.

(3—2)

V § 13. določil o dobivanji vode iz vodovoda mesta ljubljanskega je ustanovičeno, da je plačevati

vodovodno naklado

v štirih enolikih obrokih ob začetku vsakega četrletja solnčnega leta.

Po vodomoru oddajano vodo in kakove večje potroške je plačevati **konci vsakega meseca** (za bolj malo tudi konci vsakega četrletja).

Pristojbino za vodomere in ono za požarne pipe ali hydrante je plačevati v poluletnih naprejšnjih obrokih.

Hišni gospodarji bodo dobivali **plačilne naloge** dne **1. januarija, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra**. Predpisani znesek pa bodi vplačan med **1. in 14. dném februarija, 1. in 14. maja, 1. in 14. avgusta in 1. pa 14. novembra meseca**.

Onim hišnim gospodarjem, kateri ne bodo plačali pripadajoče vodovodne naklade do obrokov tu navedenih, zaračunavale se bodo **6%** zamudne obresti; če pa vodovodna naklada ne bode plačana pri mestni blagajnici najkasneje do **30. aprila, oziroma 31. julija, 31. oktobra in 31. januarija**, bode mestna občina po upraviteljstvu mestnega vodovoda **zaprla dotok vode v dotično hišo** in izterjala zaostalo vodovodno naklado izvršilnim potom.

P. n. hišni gospodarji naj vzemó na znanje to naredbo in naj se po nji ravnaajo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné, 23. decembra 1890.

Župan: Grasselli, l. r.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Zahvala.

Za nebrojne dokaze toplega sočutja povodom tako hitre smrti naše ljubljene sestre, gospice

Antonije Kušar,

za množico krasnih vencev in za obilno, častno spremstvo k večnemu počitku izražajo najtoplejšo zahvalo

(1) **žalujoči bratje in sestre.**

Sargova glicerinova zobna crema.

Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Kalodont.

Od zdravstvenega urada potrjeno.

Prav prilično na popotovanji. Dišeče okrepčevalno.

Neškodljivo celó za najnežnejše zobe.

V Nemčiji, Franciji itd. se rabi že z največjim vspehom, nadalje na dvorih, v najvišjih krogih, kakor tudi v navadni družini.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. Komad 35 kr.

(10)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.